

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **A. - M. S.,** zast. Mgr. Martinem Rybníkářem, advokátem, se sídlem v Brně, tř. kpt. Jaroše 3, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně, ze dne 29. 6. 2004, č. j. 55 Az 252/2003 – 63, a o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 6. 4. 2001, č. j. U-2726/VL-10-P01-2000, rozhodl žalovaný tak, že z důvodu nesplnění podmínek uvedených v § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), se azyl neuděluje, a že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Své rozhodnutí žalovaný opřel o zjištění, že důvodem návrhu na zahájení řízení o udělení azylu žalobce byly jím tvrzené politické důvody v zemi původu, dále skutečnost, že se mu na území České republiky narodila dcera a především snaha si opakovaně podanou žádostí legalizovat pobyt na území ČR. Rozhodnutím ze dne 1. 3. 2002 č. j. OAM-1034/AŘ-2001, pak Ministr vnitra ČR zamítl žalobcem podaný rozklad a napadené rozhodnutí o neudělení azylu ve smyslu § 59 odst. 2 správního řádu potvrdil.

Proti rozhodnutí Ministra vnitra podal žalobce včas žalobu, ve které uvedl, že žalovaný v řízení porušil ustanovení § 3 odst. 4, § 32 odst. 1, a § 46 zákona č.71/l967 Sb., o správním řízení (správní řád). Žalobce dále ve své žalobě konkrétně namítal, že správní orgán nedostatečně zjišťoval, zda mu v Rumunsku hrozí pronásledování z politických důvodů ve smyslu § 12 zákona o azylu. Poukázal na to, že žalovaný neučinil žádné kroky směřující ke zjištění, co lze rozumět pod pojmem „nepodstatné incidenty na lokální úrovni“ uvedené ve vyjádření Velvyslanectví České republiky v Bukurešti. Cituje ze Zprávy Ministerstva zahraničních věcí USA o dodržování lidských práv v Rumunsku za rok 2001, dále z výroční Zprávy Organizace Human Rights Watch z roku 2002 a výroční Zprávy Amnesty Inernational pro rok 2000, které podle jeho názoru potvrzují, že politická situace v Rumunsku není zdaleka na odpovídající úrovni a ochrana lidských práv je v některých oblastech Rumunska na velmi špatné úrovni. Dále namítá, že se správní orgán vůbec nezabýval důvody pro udělení humanitárního azylu, zejména skutečností, že v České republice má dceru, se kterou udržuje pravidelný kontakt a přispívá na její výživu.

Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 29. 6. 2004, č. j. 55 Az 252/2003 - 63, žalobu zamítl, když konstatoval, že z žádosti žalobce a obsahu protokolu s ním sepsaného plynou důvody vedoucí žalobce k podání žádosti o udělení azylu a s těmito uplatněnými důvody se správní orgán I. stupně beze zbytku vypořádal. Žalobce v rozkladu proti rozhodnutí neuvedl žádné relevantní skutečnosti, na základě kterých by mělo být doplněno jeho dokazování, neboť uvedl pouze, že vyjadřuje nesouhlas s předmětným rozhodnutím a žádá o přezkoumání své žádosti. Správní orgán II. stupně pak správně nepovažoval za nutné, doplnit dosavadní řízení, neboť skutkový stav byl zjištěn dostatečně správním orgánem I. stupně. Podle názoru krajského soudu závěry, které žalovaný správní orgán z provedeného dokazování vyvodil, nejsou s provedenými důkazy v žádném logickém rozporu. Námitka žalobce, že žalovaný nezjistil objektivně skutkový stav věci, neboť nedostatečně zjišťoval, zda mu v Rumunsku hrozí pronásledování z politických důvodů, je nedůvodná, neboť v průběhu celého řízení před správním orgánem I. stupně a taktéž v řízení o rozkladu žalobce neuvedl žádný důvod spadající pod ustanovení § 12 zákona o azylu, správní orgán si i přes tuto skutečnost opatřil dostatek materiálů, na jejichž základě žádost žalobce posoudil. Žalobcem navržené důkazy pouze popisují obecnou situaci v zemi původu žalobce a v žádném případě nepodporují tvrzení žalobce o jeho odůvodněném strachu z pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Krajský soud dále konstatoval, že žalované správní orgány ve svých rozhodnutích velmi podrobně vyložily, proč se na žalobce nemůže vztahovat některý z důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, když žalobce výslovně uvedl, že důvodem jeho žádosti jsou politické problémy v zemi původu, a dále skutečnost, že se mu na území České republiky narodila dcera. Soud ve shodě se správním orgánem II. stupně navíc poukázal na to, že Rumunsko splňuje kritéria bezpečné země původu, jak jsou uvedena v § 2 zákona o azylu a jak vyplynulo ze závěru Zprávy Ministerstva vnitra České republiky, oddělení zahraničních vztahů a informací o zemi původu ze dne 20. 9. 2002. Námitku žalobce o nedostatečně zjištěné politické situaci v Rumunsku soud shledal nedůvodnou, neboť důvodem žalobce pro podání žádosti o azylu byla jeho účast na demonstraci v roce 1990 pořádané opoziční Národní rolnickou stranou, jejímž byl členem. Při účasti na ní byl zatčen a po třech dnech propuštěn, od té doby měl problémy se svým sousedem, který mu vyhrožoval dalším zatčením. Z Rumunska odjel v roce 1990. Správní orgán si v tomto směru zjistil relevantní informace o výše uvedené politické straně a správně zjistil, že problémy osob v souvislosti s členstvím v této straně lze prakticky vyloučit. Navíc potíže žalobce v souvislosti s jeho členstvím v Národní rolnické straně již byly řešeny v předchozím řízení, ve kterém vrchní soud žalobu proti rozhodnutí správního orgánu o zamítnutí žádosti o přiznání postavení uprchlíka zamítl. Za této situace soud

nepovažoval za nutné provádět další dokazování listinnými důkazy, které žalobce k důkazu navrhoval, navíc ani jedna žalobcem uváděná zpráva neobsahuje žádnou informaci o tom, že by bývalí členové Národní rolnické strany byli pronásledováni ze strany státních orgánů. Krajský soud dále uvedl, že subjektivní oprávnění žadatele o udělení azylu z humanitárních důvodů zde neexistuje, neudělením azylu z tohoto důvodu nemůže být žalobce ve svých právech krácen (§ 65 odst. 1 s. ř. s.). Krajský soud se konečně ztotožnil i s tím, jak žalované orgány posoudily neexistenci překážky vycestování.

Proti rozsudku Krajského soudu v Brně, podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost, a to z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel především namítá, že žalovaný, stejně tak jako správní orgán I. stupně, nedostatečně zjišťoval, zda mu v Rumunsku hrozí pronásledování z politických důvodů ve smyslu § 12 zákona o azylu. V tomto směru má žalobce za to, že si správní orgán měl vyžádat vyjádření některé organizace zabývající se ochranou lidských práv ve světě a nespokojit se pouze s vyjádřením Velvyslanectví České republiky v Bukurešti. Žalovaný se měl rovněž pokusit zjistit, co Velvyslanectví České republiky v Bukurešti považuje za „nepodstatné incidenty na lokální úrovni“. Tato pochybení žalovaného považuje stěžovatel za tak podstatná, že považuje postup Krajského soudu v Brně, který jeho žalobu zamítl, za nesprávný, a to obzvláště za situace, že soudu byla žalobcem předložena výroční zpráva Úřadu pro demokracii, lidská práva a práci při Ministerstvu zahraničních věcí Spojených států amerických ze dne 4. 3. 2002 týkající se Rumunska, výroční zpráva Human Rights Watch z roku 2002 týkající se Rumunska a výroční zpráva organizace Amnesty International pro rok 2000 týkající se Rumunska, ze kterých vyplývá, že ochrana lidských práv v některých částech Rumunska je na velmi špatné úrovni, že byly zaznamenány četné případy užití nepřiměřeného násilí a brutality ze strany policie, v jejichž důsledku dokonce došlo ke čtyřem případům úmrtí apod. Pokud jde o důvod pro udělení azylu spočívající v humanitárních důvodech dle § 14 zákona o azylu, má stěžovatel za to, že se touto otázkou žalovaný vůbec nezabýval a pouze uvedl, že neshledal v daném případě důvody pro udělení azylu z tohoto důvodu. Podle názoru stěžovatele rozhodnutí žalovaného je v tomto směru nezákonné, neboť toto rozhodnutí nebylo v tomto ohledu v podstatě vůbec odůvodněno, čímž došlo k porušení § 47 odst. 3 správního řádu. Kromě toho se stěžovatel domnívá, že žalovaný, stejně tak jako správní orgán I. stupně, ohledně humanitárního důvodu dle § 14 zákona o azylu nedostatečně zjistil skutkový stav, neboť nevzal v úvahu skutečnost, že má stěžovatel v České republice dceru A. K., se kterou udržuje pravidelný kontakt a přispívá na její výživu. Taktéž došlo k porušení § 3 správního řádu, podle kterého jsou správní orgány povinny chránit zájmy státu a společnosti, práva a zájmy občanů a organizací, neboť v zájmu dcery žalobce nemůže být rozhodnutí, jímž se žalobci znemožňuje podílet se na výchově své dcery.

Ve vyjádření ke kasační stížnosti žalovaný popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť má za to, že jak jeho rozhodnutí, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. Pro řízení o kasační stížnosti žalovaný odkazuje na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi, které stěžovatel učinil během správního řízení. K námitce stěžovatele o nedostatečně zjištěném skutkovém stavu, když správní orgán při posuzování humanitárního azylu podle ustanovení § 14 zákona o azylu nevzal v úvahu skutečnost, že stěžovatel má v ČR nezletilou dceru, žalovaný konstatuje, že tyto důvody samy o sobě nejsou natolik závažné, aby je bylo možno považovat ze důvody zvláštního zřetele hodné. Pokud by stěžovatel nezanedbal postup podle zákona o pobytu cizinců na území ČR a včas si zajistil prodloužení pobytu na území ČR, pak by zřejmě o azylovém řízení neuvažoval. Žalovaný proto navrhuje zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Ze správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel dne 30. 6. 2000 podal žádost o udělení azylu, ve které uvedl, že Rumunsko opustil z politických důvodů, neboť byl členem opoziční strany PNT, přičemž v roce 1990 se zúčastnil demonstrace proti tehdy vládnoucí straně FSN, během níž byl zatčen a tři dny zadržován. Od této doby měl problémy i se svým sousedem-policistou, bývalým členem Securitate, který mu vyhrožoval dalším zatčením, a proto odcestoval do České republiky, kde se mu narodila dcera. Ve vlastnoručně psaném prohlášení účastník uvedl, že Rumunsko opustil z politických důvodů, nyní však žádá o udělení azylu z „rodičovských“ důvodů. Do protokolu o pohovoru k žádosti o udělení azylu na území ČR pak stěžovatel uvedl, že má shodné důvody k podání návrhu na zahájení řízení o udělení azylu jako v předchozím řízení zahájeném v roce 1990 (tj. zadržení policií po demonstraci; problémy se sousedem, který mu vyhrožoval novým zatčením); novou okolností je narození dcery. S družkou se sice rozešel, ale dceru každý týden navštěvuje. Dále neobdržel povolení k práci, skončila mu platnost cestovního dokladu a podanou žádostí si na území České republiky legalizoval pobyt. Jaké nebezpečí by mu hrozilo v případě návratu do vlasti, neví. V doplňujícím pohovoru ze dne 6. 12. 2000 se účastník vyjádřil k rodinným vztahům, k pracovnímu uplatnění a ke své politické činnosti. Na území České republiky se účastník nikdy ve prospěch strany PNT neangažoval.

Nejvyšší správní soud se plně ztotožňuje s právním posouzením věci žalovaným a potažmo i krajským soudem. Na základě informací obsažených ve správním i soudním spise je zřejmé, stěžovatel se svojí žádostí o udělení azylu pokusil legalizovat na území ČR svůj pobyt. Dovolává-li se stěžovatel politických důvodů, pro které v roce 1990 opustil Rumunsko, pak Nejvyšší správní soud shodně s krajským soudem poznamenává, že tyto okolnosti již byly řešeny v předchozím řízení, ve kterém vrchní soud žalobu proti rozhodnutí správního orgánu o zamítnutí žádosti o přiznání postavení uprchlíka zamítl. Současné řízení o udělení azyl je přitom vázáno stejnými principy, o jaké se opíralo i někdejší řízení o postavení uprchlíka.

Jako nedůvodnou považuje zdejší soud stěžovatelovu námitku na nedostatečně zjištěný stav věci, zejména zda mu v Rumunsku hrozí pronásledování z politických důvodů ve smyslu § 12 zákona o azylu. Na základě souboru informací, které žalovaný o zemi původu zajistil a jež jsou založeny ve spise, má Nejvyšší správní soud za to, že Rumunsko splňuje kritéria bezpečné země původu. Poukazuje-li stěžovatel na to, že žalovaný se měl pokusit zjistit, co Velvyslanectví České republiky v Bukurešti považuje za „nepodstatné incidenty na lokální úrovni“, zdejší soud uvádí, že nebylo povinností žalovaného zkoumat do detailu, jakou podobu tyto incidenty mají, když z výpovědí stěžovatele vyplynulo, že na území ČR

se nikdy ve prospěch PNT neangažoval, na tuto stranu ztratil veškeré kontakty a v současnosti není jejich členem. Vzhledem k tomu, že stěžovatel nevyvíjí žádnou politickou činnost, nebylo třeba zjišťovat, zda by mu hypoteticky, v případě, že by se rozhodl na území Rumunska nějakou politickou činnost vykonávat, hrozilo nějaké nebezpečí, které je lokálního významu. S odkazem na provedené důkazy Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že v Rumunsku fungují mechanismy (vytvořené státní mocí, ale i působením nevládních organizací) umožňující účinnou ochranu lidských práv jedince a to na takové úrovni, kterou je možno označit za dostatečnou i z pohledu mezinárodních standardů.

K námitce stěžovatele, že žalovaný se vůbec nezabýval otázkou o udělení azylu ve smyslu ustanovení § 14 zákona o azylu, resp. že jeho rozhodnutí nebylo v podstatě vůbec odůvodněno, Nejvyšší správní soud uvádí, že ačkoli je odůvodnění žalovaného o neudělení humanitárního azylu velmi kusé, s ohledem na okolnosti celého případu nelze danému pochybení přiznat takovou intenzitu, pro kterou by bylo třeba celé rozhodnutí rušit. K otázce nedostatečně zjištěného skutkového stavu s ohledem na to, že žalovaný nevzal v úvahu skutečnost, že má stěžovatel v České republice dceru, se kterou udržuje pravidelný kontakt a přispívá na její výživu, zdejší soud poznamenává, že udělení tzv. humanitárního azylu je na volné úvaze příslušného správního orgánu; jeho smyslem je možnost daná správnímu orgánu zareagovat jak na případy předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofu, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), tak i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Okolnosti svědčící pro poskytnutí humanitárního azylu pak správní orgán posuzuje na základě volné úvahy, přičemž na udělení azylu podle § 14 zákona o azylu není právní nárok. Soud posléze posuzuje pouze tolik, zda správní orgán nevybočil z obecných mezí daných základními principy platného právního řádu, zde především zákazu diskriminace, či z hlediska procesních předpisů. Sám o udělení humanitárního azylu rozhodnout nemůže.

V návaznosti na uvedené proto Nejvyšší správní soud uzavírá, že není dán důvod uvedený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., pro které by bylo třeba napadené rozhodnutí Krajského soudu v Brně zrušit, neboť zdejší soud neshledal žádnou vadu řízení, jež by spočívala v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit, přičemž rozhodnutí správního orgánu není nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost. Proto Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná a v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. ji zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 1 věty první s. ř. s., neboť neúspěšnému žalobci náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovanému v souvislosti s řízením o kasační stížností žalobce žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. června 2005

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu